

alimara

REVISTA DE TREBALL SOCIAL
NÚMERO 36 / SEGONA ÈPOCA / DESEMBRE DE 1995

**Consell Insular
de Mallorca**

alimara

Núm 36

Segona Època. Desembre de 1995

Edita: Consell Insular de Mallorca

Redacció: Servei d'Acció Social i Sanitat

General Riera, 67

07010 Palma

Tel. (971) 76 07 62

Fax: (971) 76 19 52

Cuadre portada: Antoni Marquet

Maquetació: Quid Gràfic

Impressió: Planisi S.A.

Dipòsit legal: PM - 128 - 1987

Els articles d'aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus autors.

A les darreres eleccions autonòmiques, i com es sabut, a les Illes Balears guanyà el Partit Popular amb majoria absoluta, però no a l'illa de Mallorca. Això va obrir la porta perquè els grups polítics restants que obtingueren representació (Partit Socialista Obrer Espanyol, Partit Socialista de Mallorca-Nacionalistes de Mallorca i Unió Mallorquina, amb el suport, sense entrar a governar, d'Esquerra Unida) poguessin unir les seves forces i establir un canvi en l'administració pública que té per àmbit d'actuació la nostra illa. Aquest canvi es palesà en un acord per governar el Consell Insular a les acaballes del segle XX i que té un document que el fonamenta, les **Bases per a un Acord de Govern (1995-99)**.

La redacció d'aquesta revista, sense entrar a valorar políticament aquest fet, creu que s'ha obert una etapa diferent a la de l'anterior legislatura, basada en un primer moment en un govern estable del Partit Popular i Unió Mallorquina, per passar posteriorment a un període d'una certa incertesa per la ruptura del pacte d'ambdós partits en la qual va seguir presidint la institució el Partit Popular però amb la presidència d'algunes comissions en mans de l'oposició. Estam, per tant, encetant una nova etapa que, en principi -tot i que aquests Acords semblen gaudir de prou estabilitat- ha de durar quatre anys. El fet més destacat que marca l'inici d'aquesta nova singladura són els treballs preparatoris per a l'elaboració del **Pla Estratègic 1996-99**. I per aquest motiu creim que les **Bases per a un Acord de Govern (1995-99)**, és el document de referència per intuir les prope-res i futures actuacions que engegarà el Consell Insular de Mallorca en matèria de serveis socials. Un document important que cal que coneguim totes les persones relacionades amb l'acció social a Mallorca. Introdueix aquest document un article del President de la Comissió de Benestar Social, Damià Pons i Pons, persona amb qui recaurà la responsabilitat de portar a terme aquestes bases.

ACORD DE GOVERN: PRIORITAT AL BENESTAR SOCIAL

Damià Pons i Pons,

President de la Comissió de Benestar Social

La política de Benestar Social es configura com una de les prioritats establertes a les Bases per a un Acord de Govern del Consell Insular de Mallorca per al període 1995-99. Per primera vegada, la institució d'autogovern de Mallorca passa a ser regida per una majoria de centre-esquerra, on el Partit Socialista Obrer Espanyol, el PSM-Nacionalistes de Mallorca i Unió Mallorquina assumeixen tasques executives, amb el suport -puntual d'acord amb el Pacte, però no incondicional- d'Esquerra Unida.

La prioritat de les actuacions en matèria de Benestar Social deriva no d'un enunciat retòric, sinó de l'extensió que aquesta matèria ocupa a les Bases per a un Acord de Govern del Consell Insular de Mallorca: tretze punts amb enunciats precisos i de gran abast. En Benestar Social l'etapa 1995-99 serà, si es duen a terme les accions anunciades, decisiva. Parlar de moments històrics ha esdevengut un tòpic d'escàs o nul valor. Però si les previsions establertes es compleixen, el període 1995-99 farà història a Mallorca. Després d'aquests anys, el Consell Insular de Mallorca entrarà en el segle XXI amb una política social renovada i de gran abast. El canvi haurà estat positiu.

La política social del Consell Insular de Mallorca per a 1995-99 no és ni un trencament radical ni una pura continuïtat. Parteix d'un element que és, per obvi, quasi revolucionari: el Consell Insular de Mallorca ha d'esser, d'acord amb l'Estatut d'Autonomia, la institució de govern de Mallorca. Una institució plenament autònoma en relació al Govern Balear. A l'etapa 1983-95, el fet que el Consell Insular de Mallorca i el Govern Balear fossin regits per les mateixes majories polítiques determinà que la institució de Mallorca actuàs gairebé com una dependència més del Govern Balear. I acabà essent una àrea subsidiària sense vertadera autonomia ni personalitat.

El resultat de la subordinació del Consell Insular de Mallorca al Govern Balear fou la degradació de la institució de Mallorca. Política dependent, transferències escasses i mal dotades, despersonalització institucional... Amb tot i això, la política social del Consell Insular de Mallorca mostrà una relativa autonomia enfront del Govern Balear. El Consell ten-

---

gué l'avantatge d'haver estat creat (1979) abans que la Comunitat Autònoma (1983) i havia heretat el gran llegat assistencial de l'antiga Diputació Provincial de Balears (1812-1979). D'altra banda, la Llei d'Acció Social (1987) establí que l'acció social seria competència dels Consells Insulars.

L'afirmació del Consell Insular de Mallorca en matèria de Benestar Social enfront del Govern Balear disposà d'altres armes que li permeteren una relativa autonomia. D'una banda, una infraestructura de personal i recursos més sòlida que la del Govern Balear, on la política sanitària fou, des del primer dia, prioritària sobre la social. A més a més, el Govern de la Nació, en mans dels socialistes des de 1982, afavorí polítiques socials que trobaven en el Consell Insular de Mallorca un receptor atent i diligent.

La creació i consolidació del serveis socials municipals i dels llars del Menors (1989), la llei d'atribució de competències als Consells Insulars en matèria de serveis socials (1993), el Pla Estratègic i la reforma de la Llar dels Ancians (1994)... són mostres d'un gran procés de renovació i canvi. La política social era una frontera oberta i dinàmica. L'anacrònica política benèfic-assistencial donava pas a la creació d'un sistema de serveis socials que s'estenia a poc a poc fins a cobrir la totalitat de Mallorca.

El Consell Insular de Mallorca era l'instrument que aplicava una política de creació de serveis socials ja existent a altres indrets d'Europa i a altres territoris amb una tradició social més sòlida dins Espanya. Arribada l'hora del canvi polític, de la gestió de la nova majoria de centre-esquerra, la Comissió de Benestar Social podrà dedicar els seus esforços a continuar i intensificar els esforços de creació i consolidació de la xarxa de serveis socials ja iniciada.

Les Bases per a un Acord de Govern (1995-99) contenen, quant a Benestar Social, tant elements de canvi com de continuïtat. D'entrada, l'objectiu fonamental de fer de les prestacions socials un dret dels ciutadans, no un element discrecional que pot concedir o negar el poder polític de torn. Més encara, enfront de la febre privatitzadora i de la demolició irresponsable del sistema públic de prestacions socials, una afirmació rotunda que els eixos fonamentals de la política social a Mallorca seran el Consell Insular i el Ajuntaments. I matisació important: el sistema públic no s'enfronta amb els serveis socials de la Delegació Diocesana, sinó que els té com a complementaris. Igualment, cercarà la cooperació sectorial amb les entitats sense fi de lucre. Serveis complementaris i coordinats, no antagonistes. Suma de recursos i esforços, no confrontació.

Aquesta política d'un sector públic social fort i ben dotat de recursos humans i materials, complementat amb altres entitats que actuen en el camp social, es pot fixar objectius de gran abast, sense caure en la demagògia. Per això, les Bases per a un Acord de Govern relacionen, de forma tan breu com precisa, línies d'actuació sectorial en matèria de salari social, promoció de la salut i toxicomanies, atenció a les persones marginades, Pla de Prestacions Bàsiques, voluntariat social, solidaritat amb el Ter-

---

cer Món, minusvàlids, menors, tercera edat i minories ètniques i immigració. Darrera cada enunciat s'anuncia una política.

A l'hora del balanç (1999), esper que una política acurada, prudent, constant i consensuada de Benestar Social, feta tant amb elements de continuïtat com de renovació, permetrà que Mallorca entri en el segle XXI com un país a nivell d'Europa. Una Mallorca que ha fet real el dret dels mallorquins a disposar d'un sistema avançat de serveis de Benestar Social.

CONSELL INSULAR DE MALLORCA BASES PER A UN ACORD DE GOVERN (1995-99) ÀREA: COMISSIÓ DE BENESTAR SOCIAL

ASPECTES GENERALS

- El Consell Insular constituirà un model alternatiu de gestió al del Govern conservador de la Comunitat: el respecte al medi i la racional administració dels recursos, el progrés i la justícia social, l'impuls a la llengua i la cultura seran els nostres objectius. La transparència, l'austeritat, l'objectivitat i el respecte escrupolós a la legalitat seran el marc formal de la política de la coalició.
- Des del Consell Insular s'impulsaran al Parlament les següents mesures:
  - Celebració d'un debat anual sobre els consells insulars amb la participació del President de la Comunitat, els dels consells insulars i dels portaveus parlamentaris, amb presentació i debat de propostes de resolució.
  - Revisió de la valoració econòmica de les competències transferides.
  - Regulació del sistema definitiu de finançament dels Consell Insulars.
  - Impuls als traspasos de competències, desenvolupant l'article 39 de l'EA.
  - Revisió de la Llei de transferències al CIM de les competències en matèria d'urbanisme i de patrimoni històric i artístic, en el sentit de suprimir l'obligatorietat de l'existència de les Comissions respectives d'Urbanisme i de Patrimoni, deixant als consells insulars la capacitat d'autoorganització, i eliminant la presència obligatòria de representants del Govern Balear.

- 1.- DRET AL BENESTAR SOCIAL.- El Consell Insular de Mallorca impulsarà les accions pertinents per tal que les prestacions d'Acció Social es converteixin en un dret de tots els ciutadans de Mallorca i superar així el caràcter discrecional de l'actual sistema de prestacions.
- 2.- CARÀCTER PÚBLIC DELS SERVEIS I COOPERACIÓ AMB ALTRES ENTITATS.- El Consell Insular de Mallorca promourà l'establiment d'un sistema de serveis amb la finalitat de garantir a tots els ciutadans l'accés a les prestacions socials. Aquest sistema tindrà com a eixos fonamentals el Consell Insular de Mallorca i els Ajuntaments. A més, es cooperarà amb la Delegació Diocesana d'Acció Social per tal que els serveis socials que disposa siguin consolidats i potenciats i que es converteixin en una estructura estable que funcioni coordinadament amb els serveis municipals del seu àmbit. Es potenciarà també la cooperació sectorial amb entitats sense afany de lucre, com a element complementari del sistema públic de serveis socials a Mallorca.
- 3.- SALARI SOCIAL.- El Consell Insular de Mallorca incrementarà progressivament la dotació del Salari Social, per tal d'estendre'n la cobertura a un major nombre de famílies. D'altra banda, interessarà del Govern Balear que doti el Suport Transitori Comunitari de forma proporcional al Pressupost de la Comunitat Autònoma i que la part destinada a Mallorca sigui proporcional a la població i a les necessitats socials de l'illa.
- 4.- PROMOCIÓ DE LA SALUT I TOXICOMANIES.- Les activitats que actualment duu a terme el Consell Insular de Mallorca mitjançant conveni amb el Govern Balear en el terreny de Promoció de la Salut, Toxicomanies, etc. tenen un caràcter precari que hi impedeix l'elaboració de programes a llarg termini, impulsats per equips especialitzats estables i ben finançats. En el període 1995-99, el Consell Insular de Mallorca rebrà la transferència de les competències, degudament dotades, d'aquestes matèries per tal de poder consolidar equips de treball i programes a llarg termini.
- 5.- ATENCIÓ A LES PERSONES MARGINADES.- El Consell Insular de Mallorca interessarà una definició competencial precisa en les competències d'atenció a les persones marginades. El Govern Balear tindrà la competència d'impulsar la normativa i la coordinació de caràcter interinsular. A nivell de Mallorca, la direcció del conjunt de centres d'atenció a les persones marginades (El Refugi, Hospital de Nit, Puig des Bous, etc.) correspondrà al Consell Insular de Mallorca. La institució insular rebrà aquesta competència degudament dotada a fi de poder garantir i millorar el nivell del servei. La gestió de cada un dels centres d'atenció a les persones marginades es podrà realitzar en col.laboració amb els Ajuntaments i entitats sense afany de lucre (Càritas, La Sapiència, El Refugi, etc.).

-
- 6.- PLA DE PRESTACIONS BÀSIQUES.- El Consell Insular de Mallorca negociarà amb el Ministeri d' Afers Socials (Govern de la Nació) i amb la Conselleria de Sanitat i Seguretat Social (Govern Balear) un finançament estable i a llarg termini del Pla de Prestacions Bàsiques que permeti la consolidació d'una xarxa de serveis socials a nivell municipal, superant així el caràcter fluctuant i precari de les aportacions econòmiques actuals que fan impossible la planificació dels serveis.
- 7.- VOLUNTARIAT SOCIAL.- El Consell Insular de Mallorca impulsarà la creació del Fòrum Mallorquí del Voluntariat. A través del Fòrum, el Consell Insular de Mallorca donarà suport tècnic i formatiu a les entitats que desenvolupin iniciatives de solidaritat i cooperació social.
- 9.- SOLIDARITAT AMB EL TERCER MÓN.- El Consell Insular de Mallorca incrementarà -fins arribar, almenys, al 0,7% del Pressupost en el període 1995-99- la seva aportació al Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació. El Consell Insular de Mallorca mantindrà l'actual dotació d'infraestructura del Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació fins a la plena consolidació d'aquest, amb la integració dels Ajuntaments de Mallorca i les aportacions municipals que vagin avançant cap al 0,7%.
- 10.- MINUSVÀLIDS.- El Consell Insular de Mallorca interessarà del Govern Balear la transferència de les competències, degudament dotades, relatives al sector de Minusvàlids. Les actuacions que durà a terme el Consell Insular de Mallorca tindran com a objectiu prioritari la inserció socio-laboral dels minusvàlids.
- 11.- MENORS.- El Consell Insular de Mallorca interessarà el Govern Balear la transferència de les competències, adientment dotades, relatives a l'Assistència i Protecció de Menors. L'actuació del Consell Insular de Mallorca en matèria de Menors tindrà com a objectiu el desenvolupament de programes preventius dins l'àmbit familiar i social.
- 12.- TERCERA EDAT.- El Consell Insular de Mallorca tindrà, en relació a la Tercera Edat, les actuacions següents:
- Manteniment del suport a les activitats d'esplai i lleure programades per les Associacions de la Tercera Edat.
  - Dotació programada al sosteniment dels Centres de la Tercera Edat.
  - Impulsar la creació de la Xarxa de Centres de la Tercera Edat, acordada pel Consell Insular i a realitzar coordinadament amb el Govern Balear i l'Ajuntament de Palma. Provisionalment, mentre es construeixen aquests Centres, es mantindrà l'ajuda al lloguer dels Centres, que es farà de forma programada.
  - Potenciar les actuacions preventives a la gent de la tercera edat (centres de dia, menjadors, assistència domiciliària, etc.) i considerar la Residència de la Tercera Edat com a
-

últim recurs, tot això amb la finalitat de mantenir les persones majors dins el seu àmbit familiar i social.

- e) Una vegada en vigor el Pla Integral per a Persones Majors, elaborat pel Govern Balear, serà elaborat el Pla Estratègic Insular per a Persones Majors, que conferirà al Consell Insular la funció coordinadora de l'oferta de places a residències de la Tercera Edat dins el seu àmbit insular.

13.- MINORIES ÈTNIQUES I IMMIGRACIÓ.- El Govern Balear transferirà al Consell Insular de Mallorca els recursos corresponents a Mallorca del Pla Nacional Gitano que seran assignats als Ajuntaments de l'Illa en proporció a les comunitats gitanes que hi resideixin. D'altra banda, el Consell Insular seguirà cooperant amb les associacions que tinguin com a finalitat el desenvolupament de la minoria gitana. En relació als immigrants, el Consell Insular de Mallorca desenvoluparà, dins el seu àmbit competencial, les polítiques d'atenció als immigrants que es derivin de les necessitats detectades per l'Observatori Permanent de la Immigració.